

Διαπολιτισμικές Καλές Πρακτικές

Το τελευταίο κεφάλαιο αυτού του μοντέλου είναι αφιερωμένο στις καλύτερες πρακτικές ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, παρέχοντας παραπομπές για περαιτέρω τεκμηρίωση. Αυτό το κεφάλαιο δεν είναι σχεδιασμένο μόνο για δασκάλους, επαγγελματίες ή γονείς, αλλά και για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στα εκπαιδευτικά συστήματα και για ολόκληρη την κοινότητα που θα μπορούσε να οργανωθεί γύρω από τις αξίες της ανάπτυξης της συναισθηματικής νοημοσύνης.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 1

ΧΩΡΑ: ΙΤΑΛΙΑ

Τίτλος/θέμα:

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ-ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ 1B ΚΑΙ 1C ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΜΠΟΡΑ

Περιγραφή:

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η αφήγηση και η φαντασία παραμυθιού παίζουν θεμελιώδη ρόλο στη μάθηση και στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης. Γι' αυτό το λόγο, το Πλήρες Ινστιτούτο "Campora S.G. - Aiello C." από το Αμαντέα χρησιμοποίησε την τεχνική του παραμυθιού ως θεραπευτική δραστηριότητα σε εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν τόσο στην τάξη όσο και εξ αποστάσεως. Χρησιμοποιώντας τη μεταφορά του διλημματος πρωταγωνιστής/αντίπαλος - καλό/κακό, τα παιδιά κατάφεραν να αναπτύξουν τη συναισθηματική γραμματική που απαιτείται για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης. Ιδιαίτερα, ζητήθηκε από τους μαθητές να δημιουργήσουν και να εφεύρουν ιστορίες έτσι ώστε να μπορέσουν να ταυτιστούν με τα γεγονότα των χαρακτήρων που παρουσιάζονταν.

Η εργασία πραγματοποιήθηκε σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει, μέσω της πλατφόρμας που υιοθέτησε το σχολείο για τα μαθήματα βίντεο, την ακρόαση του θεματικού παραμυθιού για τον Covid-19 (γνωστός και ως Κορονοϊός) που απεικονίζεται ως ένας κακός βασιλιάς που έχει κυριαρχήσει στη ζωή μας. Αυτή είναι η αρχή του παραμυθιού που ξεκινά τη δεύτερη φάση, στην οποία οι μαθητές δημιούργησαν τη δική τους ιστορία, κάνοντάς την ένα ισχυρό εργαλείο μάθησης. Η τρίτη και τελευταία φάση αφορά τη μετάφραση της μεταφορικής γλώσσας που παρουσίασαν οι μαθητές σε διδακτικό περιεχόμενο, καθιστώντας την ένα εργαλείο για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας. Στις διάφορες φάσεις της δημιουργίας της ιστορίας μαζί με τα παιδιά, χρησιμοποιήθηκαν διάφορες τεχνικές εργασίας, όπως η συνεργατική μάθηση και ο καταγισμός ιδεών, προκειμένου να αυξηθεί η υποστήριξη των συνομηλίκων και η συναισθηματική εγγύτητα μεταξύ των μαθητών για να μάθουν να επικοινωνούν με ενσυναίσθηση.

Ο πρωταρχικός στόχος του εργαστηρίου ήταν, λοιπόν, να διευκολύνει την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης. Στην πραγματικότητα, η εξ αποστάσεως μάθηση επέτρεψε στον πιο συναισθηματικά έξυπνο μαθητή να αναπτύξει ισχυρή ανθεκτικότητα και στον μαθητή με περισσότερες δυσκολίες να ανοιχτεί περισσότερο. Αποδείχθηκε ότι μέσω βιωματικών εργαστηρίων και της χρήσης διαφορετικών τεχνικών μάθησης, οι μαθητές ενθαρρύνθηκαν να ξεπεράσουν την συναισθηματική δυσφορία που εξέφρασαν στην αρχή της χρονιάς. Πολύ σημαντικός είναι ο ρόλος του ειδικού, ο οποίος, ενισχύοντας την ημισφαίρια δημιουργικότητας, προσαρμογής και αποκλίνουσας σκέψης, εξασφάλισε ότι οι μαθητές κράτησαν την προσοχή τους στο έργο.

Σύνδεσμος:

<https://www.compensivocampora-aiello.edu.it/attivita-alunni/1161-intelligenza-emotiva-come-metodo-educativo-relazionale-nella-didattica-a-distanza-lavori-eseguiti-dagli-alunni-della-1-b-e-1-c-della-scuola-primaria-di-campora.html>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 2

ΧΩΡΑ: ΙΤΑΛΙΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ - ΜΙΑ ΘΥΕΛΛΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ (ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ)

Περιγραφή:

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε από το Πλήρες Ινστιτούτο “Bastiano Genovese” στη Μεσσήνη για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τη διαφορά μεταξύ πρωτογενών και δευτερογενών συναισθημάτων. Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί στην τάξη, καθώς και με άλλες κοινωνικές ομάδες που έχουν σχέση με την ηλικία. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες και τους ζητήθηκε να γράψουν όλα τα συναισθήματα που τους έρχονται στο μυαλό σε περιορισμένο χρόνο (περίπου 5 λεπτά). Στη συνέχεια, οι δάσκαλοι τους σταμάτησαν και τους καθοδήγησαν στην επόμενη φάση της άσκησης: για κάθε συναίσθημα που είχαν γράψει, τους ζητήθηκε να προσθέσουν μια στιγμή/κατάσταση που το είχαν νιώσει (περίπου 10-15 λεπτά). Στη συνέχεια, κάθε ομάδα επέλεξε έναν εκπρόσωπο, ο οποίος μίλησε εκ μέρους όλων και ο δάσκαλος ζήτησε από κάθε ομάδα να μοιραστεί όσα είχαν καταγράψει. Από όσα ανέφεραν τα παιδιά, ο δάσκαλος καθοδήγησε τη συζήτηση προς την διάκριση των τύπων συναισθημάτων (π.χ. χαρά, λύπη, φόβος, θυμός, αηδία και έκπληξη είναι πρωτογενή συναισθήματα) και ενθάρρυνε τους μαθητές να προσδιορίσουν τα δευτερογενή συναισθήματα (π.χ. ντροπή, ζήλια, αμηχανία, ενοχή κ.λπ.). Τα πρωτογενή συναισθήματα εμφανίζονται πιο φυσικά (και είναι τα πρώτα που εμφανίζονται στα μικρά παιδιά) και τις περισσότερες φορές είναι ασυνείδητα, ενώ τα δευτερογενή συναισθήματα απαιτούν αυτογνωσία, που συνεπάγεται συνείδηση, “αίσθηση του εαυτού” και επίγνωση των άλλων. Αυτή η δραστηριότητα βοηθά τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν τις διαφορές μεταξύ πρωτογενών και δευτερογενών συναισθημάτων.

Η δραστηριότητα περιλαμβάνει μαθητές και δασκάλους στη διατύπωση κάποιων ερωτήσεων και τροφής για σκέψη όπως:

- Σε ποιες καταστάσεις βιώνετε συναισθήματα;
- Μπορείτε να βιώσετε διαφορετικά συναισθήματα την ίδια στιγμή; Γιατί/ γιατί όχι;
- Υπάρχουν παρόμοιες καταστάσεις που προκαλούν διαφορετικά συναισθήματα; Γιατί/ γιατί όχι;
- Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ πρωτογενών και δευτερογενών συναισθημάτων;

Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να προταθεί και σε μικρότερους μαθητές, αλλά με προσαρμογές, για παράδειγμα χρησιμοποιώντας εικόνες προσώπων που εκφράζουν πρωτογενή συναισθήματα και χρησιμοποιώντας πιο απλή γλώσσα κατάλληλη για την ηλικία.

Σύνδεσμοι:

<https://www.icgenovese.it/>

<https://www.icgenovese.it/Attivit%C3%A0%20su%20competenza%20emotiva%20ed%20empatia.pdf>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 3

ΧΩΡΑ: ΚΥΠΡΟΣ

Τίτλος/Θέμα:

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΥΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Περιγραφή:

Σήμερα, η συναισθηματική νοημοσύνη έχει καταστεί όλο και πιο κρίσιμη και σημαντική για το επαγγελματικό έργο των δασκάλων. Ωστόσο, ο ρόλος της στη διαχείριση περιστατικών συγκρούσεων στο σχολείο που περιλαμβάνουν εκπαιδευτικούς δεν έχει μελετηθεί επαρκώς, τόσο στα ελληνικά όσο και στα κυπριακά δημόσια σχολεία. Αυτή η διατριβή εξέτασε τη συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών που διορίζονται στα κυπριακά δημόσια λύκεια, καθώς και τις τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων στο σχολείο, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και ερευνητικά. Στη συνέχεια, εξετάστηκε η συσχέτιση μεταξύ του βαθμού συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της επιλογής τους για την αποτελεσματική διαχείριση ενός περιστατικού σύγκρουσης. Η εμφάνιση συγκρούσεων μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε σπάνια φαινόμενο. Επομένως, τα συναισθήματα καθώς και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για να διαχειριστούν τέτοιες εκρήξεις είναι υψίστης σημασίας για την επιτυχή επίλυσή τους. Σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία, οι συγκρούσεις στο σχολείο διακρίνονται σε διάφορους τύπους, προκαλούνται από διάφορους παράγοντες, ακολουθούν ορισμένα στάδια ανάπτυξης και διαχειρίζονται με τεχνικές όπως η αποφυγή, η κυριαρχία, η συνεργασία, η συμβιβαστική προσέγγιση και η εξομάλυνση. Ανεξαρτήτως της θεωρητικής προσέγγισης, η επίδραση της συναισθηματικής νοημοσύνης θεωρείται καθοριστική από τους ερευνητές, τόσο για τη διαδικασία κατανόησης, διαχείρισης και ομαλοποίησης των συναισθημάτων των άλλων κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης, όσο και για την επιλογή της κατάλληλης τεχνικής διαχείρισης της σύγκρουσης, έτσι ώστε οι συνέπειες για τα εμπλεκόμενα μέρη και το σχολείο να μην είναι αρνητικές, αλλά, αντιθέτως, ωφέλιμες. Αρχικά, η διατριβή, μέσω αυτοαναφερόμενων ερωτηματολογίων, παρείχε μια αξιολόγηση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών, μελέτησε τη συχνότητα, την ένταση και τα αίτια που οδηγούν σε συγκρούσεις στο σχολείο και, τέλος, αξιολόγησε τις τεχνικές διαχείρισης που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί για να επιλύσουν τις διαφορές τους. Επίσης, καθορίστηκε η συσχέτιση μεταξύ του βαθμού συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της επιλογής τους για τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων. Μέσω της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων που συλλέχθηκαν, διαπιστώθηκε ο υψηλός βαθμός συναισθηματικής νοημοσύνης στους εκπαιδευτικούς, με τις γυναίκες να ξεπερνούν τους άνδρες. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τη σύγκρουση ως ένα συχνό φαινόμενο στο σχολικό περιβάλλον, το οποίο περιγράφουν ως ήπιο και υποστηρίζουν ότι η πιο συχνή αιτία του είναι η κακή επικοινωνία. Επιπλέον, η μελέτη έδειξε ότι η τεχνική της συνεργασίας είναι η πρώτη επιλογή για την πλειονότητα των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με τη διαχείριση και επίλυση συγκρούσεων στο σχολείο. Επίσης, αποκαλύφθηκε ότι οι μεγαλύτεροι, πιο έμπειροι εκπαιδευτικοί ήταν πιο συναισθηματικά έξυπνοι από τους νεότερους, λιγότερο έμπειρους. Σχετικά με την επιλογή της τεχνικής διαχείρισης σύγκρουσης, διαπιστώθηκε ότι η ηλικία και τα έτη υπηρεσίας του εκπαιδευτικού επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο επιλέγουν να χειριστούν τις συγκρούσεις στο σχολείο. Τέλος, σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας, υπήρξε θετική συσχέτιση μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης και της τεχνικής συνεργασίας.

Σύνδεσμος:

<http://hephaestus.nup.ac.cy/handle/11728/11446>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 4

ΧΩΡΑ: ΚΥΠΡΟΣ

Τίτλος/Θέμα:

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

Περιγραφή:

Η βάση δεδομένων προσφέρει μια σειρά επιστημονικών άρθρων σχετικά με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν για τη συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών, υπογραμμίζοντας τον ζωτικό ρόλο που παίζει η συναισθηματική νοημοσύνη στην ανάπτυξη υγιών και ισχυρών προσωπικοτήτων των παιδιών, καθώς και στην μελλοντική τους επιτυχία, ανάπτυξη και ευτυχία. Οι μελέτες τονίζουν επίσης τη σημασία των γονέων και των δασκάλων στην ανάπτυξη των συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών και τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη, όπως η ενσυναίσθηση, οι κοινωνικές δεξιότητες, η αυτονομία και τα οφέλη των συναισθηματικά επαρκών ανθρώπων. Τα άρθρα παρουσιάζουν θεωρητικά πλαίσια και διαφορετικές προσεγγίσεις για τη συναισθηματική νοημοσύνη, τεχνικές αξιολόγησης, προγράμματα κοινωνικής και συναισθηματικής εκπαίδευσης που μπορεί να υλοποιήσουν οι δάσκαλοι, σύμβουλοι ή ακόμη και οι γονείς.

Οι ενήλικες γενικά και ειδικά οι γονείς παίζουν τον μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών, λόγω του γεγονότος ότι συχνά θεωρούνται πρότυπα. Παρέχονται επιστημονικά στοιχεία για την ιδέα ότι οι γονείς που ενεργούν ως «συναισθηματικοί μέντορες» και στοχεύουν στην εφαρμογή συναισθηματικής εκπαίδευσης, είναι σε θέση να δώσουν αξία σε όλα τα συναισθήματα που βιώνουν τα παιδιά τους, ενώ ταυτοποιούν τα συναισθήματά τους και χρησιμοποιούν την έκφραση των συναισθημάτων ως τρόπο σύνδεσης με τα παιδιά τους και ως υποστήριξη μέσω συμβουλευτικής παρέμβασης.

Σύνδεσμοι:

<https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65083><https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65025><https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65028><https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65217>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 5

ΧΩΡΑ: ΕΛΛΑΔΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ, ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Περιγραφή:

Η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητας αναφέρεται στις συμπεριφορικές προδιαθέσεις ενός ατόμου και στην προσωπική εκτίμηση των ικανοτήτων του. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη της συναισθηματικής νοημοσύνης ως χαρακτηριστικού των προεφηβικών παιδιών που φοιτούν στις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Συγκεκριμένα, εξετάζει πώς δύο διαστάσεις της σχολικής ζωής των παιδιών - η σχολική επίδοση (γνωστική διάσταση) και το κλίμα της τάξης (συναισθηματική διάσταση) - σχετίζονται με τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό των παιδιών. Η έρευνα περιλάμβανε 499 μαθητές (276 κορίτσια και 223 αγόρια) από 17 δημόσια δημοτικά σχολεία της ευρύτερης περιοχής του κέντρου της Αθήνας, εκ των οποίων 224 φοιτούσαν στην 5η τάξη και 275 στην 6η. Οι μαθητές συμπλήρωσαν (α) το Ερωτηματολόγιο Συναισθηματικής Νοημοσύνης ως Χαρακτηριστικό για Παιδιά-Συντομογραφημένη Έκδοση, που είναι η ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Trait Emotional Intelligence-Child Short Form (ιστότοπος του Petrides, <http://www.psychometriclab.com>) και (β) το Ερωτηματολόγιο «Ζωή στην Τάξη του Σχολείου», που είναι η ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Classroom Life Measure (Johnson & Johnson, 1983. Johnson, Johnson, Buckman, & Richards, 1985. Vogiatzoglou & Galanaki, 2008. Galanaki, 2005. Babalis, 2009. Babalis, Galanaki, & Stavrou, 2007). Οι δάσκαλοι συμπλήρωσαν την Κλίμακα Σχολικής Απόδοσης, η οποία αξιολογεί την σχολική επίδοση των μαθητών στα μαθήματα των Μαθηματικών, της Γλώσσας και της Ιστορίας. Τα παιδιά είχαν υψηλή συνολική συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό, αποδίδουν καλά στα μαθήματα και αξιολόγησαν θετικά το κλίμα της τάξης τους. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι ο δάσκαλος της τάξης τους τους υποστηρίζει τόσο ακαδημαϊκά όσο και προσωπικά και ότι δεν νιώθουν απομονωμένα από την τάξη. Συνολικά, η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό δεν βρέθηκε να σχετίζεται με την σχολική επίδοση των παιδιών. Διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό ήταν πιθανότερο να αναφέρουν υψηλά επίπεδα συνεργασίας, και τα παιδιά που φοιτούν σε τάξεις με υψηλά επίπεδα συνοχής ήταν πιθανότερο να έχουν υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό. Τα ευρήματα συζητούνται στο πλαίσιο της σχετικής διεθνούς βιβλιογραφίας για τη συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών και τις σχέσεις της με τη σχολική ζωή των παιδιών. Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για παιδαγωγικές εφαρμογές, βασισμένες στα ευρήματα της έρευνας.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/39119>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 6
ΧΩΡΑ: **ΕΛΛΑΔΑ**

Τίτλος/Θέμα:

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Περιγραφή:

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της επίδρασης ενός προγράμματος κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης στη συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου. Επίσης, η μελέτη διερεύνησε την επίδραση του προγράμματος στο κλίμα της τάξης, την ψυχική ανθεκτικότητα και την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών, καθώς και τη διαφοροποίηση που προκύπτει με βάση την τάξη και το φύλο. Η έρευνα περιλάμβανε εκατόν σαράντα πέντε (145) μαθητές από τις τέταρτες και έκτες τάξεις δημοτικών σχολείων της Αττικής, οι οποίοι χωρίστηκαν σε δύο ομάδες: την πειραματική ομάδα με εβδομήντα πέντε (75) μαθητές, οι οποίοι παρακολούθησαν στο πλαίσιο του μαθήματος Ελληνική Γλώσσα το πρόγραμμα παρέμβασης "Ευμενίδες", και την ομάδα ελέγχου με εβδομήντα (70) μαθητές. Όλοι οι μαθητές συμπλήρωσαν σε τρεις χρονολογικές στιγμές (προ-τεστ, μετα-τεστ και παρακολούθηση) τα εξής ερωτηματολόγια: α) Ερωτηματολόγιο Συναισθηματικής Νοημοσύνης: Μορφή Παιδιού (TEIQue-CF), β) Ερωτηματολόγιο Κλίματος Τάξης (CLM), γ) Χάρτες Τάξης και δ) Ερωτηματολόγιο Δημογραφικών Χαρακτηριστικών. Επίσης, λήφθηκαν υπόψη οι επιδόσεις των μαθητών. Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές και συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών. Η συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών στην πειραματική ομάδα βελτιώθηκε σημαντικά, γεγονός που βελτίωσε επίσης το κλίμα της τάξης, την ψυχική ανθεκτικότητα και την ακαδημαϊκή τους επίδοση. Το πρόγραμμα είχε μεγαλύτερη επίδραση στους μαθητές της έκτης τάξης και στα κορίτσια, και αυτή η επίδραση παρέμεινε στατιστικά σημαντική ακόμη και κατά την παρακολούθηση. Αυτά τα ευρήματα πρέπει να ληφθούν υπόψη από όσους εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη δημιουργία υπεύθυνων και ψυχολογικά ισχυρών μαθητών.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/44173>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 7

ΧΩΡΑ: ΕΛΛΑΔΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟ ΨΥΧΟ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Περιγραφή:

Η έννοια της πρόληψης στην ψυχική υγεία αποτελεί στοιχείο μελέτης και έρευνας στον τομέα των κοινωνικών επιστημών τις τελευταίες δεκαετίες. Οι ενήλικες, οι οποίοι εργάζονται με τα παιδιά ως επαγγελματίες, δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε παράγοντες που δεν περιορίζονται μόνο στο πεδίο της απόκτησης γνώσεων, αλλά επεκτείνονται στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων που θα βοηθήσουν τους νέους να αναπτυχθούν σε ενδυναμωμένους ενήλικες ψυχικά. Η καλλιέργεια των αρετών που περιέχονται στην έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης θα δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να ανακαλύψουν θετικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας, καθώς και θετικά συναισθήματα, που είναι εγγενή τόσο στον εαυτό τους όσο και στους συμμαθητές τους. Η παρούσα μελέτη εξετάζει την εφαρμογή και τον βαθμό αποτελεσματικότητας ενός δημιουργικού, διαδραστικού ψυχο-εκπαιδευτικού προγράμματος για παιδιά του Δημοτικού Σχολείου, για την ενίσχυση της ανθεκτικής δράσης και τη διαμόρφωση της συναισθηματικής τους ανθεκτικότητας. Στο πρόγραμμα, το οποίο διήρκεσε σχεδόν ενάμιση χρόνο (πilotική φάση και κύρια έρευνα), συμμετείχαν συνολικά 362 παιδιά, ηλικίας 9 -10 ετών. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στην τάξη μία ή δύο φορές την εβδομάδα (παρέμβαση) και διήρκεσε μία σχολική ώρα. Κάθε παρέμβαση αποτελούνταν από παιγνιώδεις ασκήσεις και πρωτότυπες δημιουργικές δραστηριότητες βασισμένες στις αρχές της γνωσιακής-συμπεριφορικής θεραπείας και σχεδιάστηκαν ειδικά για να επιτευχθούν οι στόχοι κάθε παρέμβασης και να είναι διαχειρίσιμοι από τους μαθητές ανάλογα με την ηλικία τους. Επιπλέον, το περιεχόμενο του προγράμματος παρέμβασης προσαρμόστηκε στο πρόγραμμα του κάθε Δημοτικού Σχολείου και εφαρμόστηκε. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων υποστηρίζει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος και αποδεικνύει τη συμβατότητά του με τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/39286>

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 8

ΧΩΡΑ: ΠΟΛΩΝΙΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

Περιγραφή:

Στην Πολωνία, παρατηρείται μια αισθητή αύξηση της έκδοσης βιβλίων με έτοιμα προγράμματα πρόληψης και θεραπείας για παιδιά σχολικής ηλικίας. Οι επαγγελματίες/δασκάλες έχουν αυξανόμενη πρόσβαση σε έτοιμα σχέδια μαθημάτων που αναπτύσσουν, μεταξύ άλλων, τη συναισθηματική νοημοσύνη. Τα βιβλία αυτά είναι χωρισμένα σε επιμέρους μαθήματα, τα οποία περιλαμβάνουν: τους στόχους του μαθήματος, τη θεωρία του συζητούμενου θέματος καθώς και περιγραφή των ασκήσεων (βήμα προς βήμα). Εκτός από τα βιβλία, εκδίδονται ταυτόχρονα φακέλοι με έτοιμα φύλλα εργασίας, τα οποία οι επαγγελματίες/δασκάλες μπορούν να χρησιμοποιήσουν όπως περιγράφεται στο βιβλίο ή να τα εισάγουν ως εργαλείο για τα δικά τους σχέδια μαθημάτων. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα φύλλα εργασίας προσαρμόζονται άμεσα για χρήση στην τάξη (τα φύλλα εργασίας των μαθητών είναι σε μαλακό χαρτί έτσι ώστε να μπορούν να φωτοτυπηθούν εύκολα, ενώ τα φύλλα παρουσίασης είναι φτιαγμένα από σκληρό χαρτί και είναι καλυμμένα με πλαστικοποίηση).

Παραδείγματα:

- " Αποδοχή της Επικοινωνίας Συναισθημάτων - Ένα πρόγραμμα πρόληψης και θεραπείας για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας". Συγγραφείς: Αγγέλα Λασότα και Ντομινίκα Γιόνκα SM. Εκδοτικός Οίκος Difin. Το βιβλίο, που εκδόθηκε το 2021, περιλαμβάνει σενάρια εφαρμογής του θέματος - ο κόσμος των συναισθημάτων και των αισθημάτων. Παραδείγματα κεφαλαίων: "In the land of emotions - what do I feel? what do you feel?"
 - "Στη χώρα των συναισθημάτων - τι νιώθω; τι νιώθεις;"
 - "Στη χώρα των συναισθημάτων - τα συναισθήματα αλλάζουν".
 - "Στη χώρα των συναισθημάτων - παράθυρα συναισθημάτων"
 - "Στη χώρα των συναισθημάτων - παίζουμε με τα συναισθήματα".
 - "Στη χώρα των συναισθημάτων - καπέλο συναισθημάτων".
- "Εκπαίδευση συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων για παιδιά - Κάρτες θεραπείας και φύλλα εργασίας", εκδόθηκε το 2021. Συγγραφέας: Αγγέλα Λασότα. Εκδοτικός Οίκος Difin. Η έκδοση περιλαμβάνει κάρτες εργασίας και κάρτες παρουσίασης. Παραδείγματα καρτών:
 - Συναισθήματα. Κάρτα παρουσίασης
 - Πώς φαίνομαι όταν νιώθω λύπη/θυμό/χαρά; Κάρτες εμφάνισης
 - Λύπη/θυμός/χαρά - αιτίες
 - Θυμός/χαρά/λύπη - Συναισθήματα - Συμπεριφορές
 - Τι αισθάνεται το σώμα μου όταν φοβάμαι/είμαι θυμωμένος/είμαι ευχαριστημένος
 - Τι μπορώ να κάνω όταν φοβάμαι/είμαι θυμωμένος/λυπημένος/ευχαριστημένος; Κάρτα παρουσίασης

Link:

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 9
ΧΩΡΑ: **ΠΟΛΩΝΙΑ**

Τίτλος/Θέμα:
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ
Περιγραφή:

Όλο και περισσότερα επιτραπέζια παιχνίδια με θέμα τα συναισθήματα εμφανίζονται στην πολωνική αγορά. Τα παιχνίδια αυτά χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο όχι μόνο από γονείς, αλλά και από επαγγελματίες/δασκάλους. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα αυτών των παιχνιδιών είναι η δυνατότητα μάθησης μέσω του παιχνιδιού. Τα συναισθήματα είναι συχνά ένα δύσκολο θέμα για συζήτηση, ειδικά κατά την εφηβεία, αλλά και σε νεαρότερη ηλικία όταν συζητάμε δυσάρεστα συναισθήματα με τα παιδιά. Σε τέτοιες στιγμές, είναι χρήσιμο να μιλήσουμε για τα συναισθήματα μέσω του παιχνιδιού.

Παραδείγματα:

- "Βουνό Συναισθημάτων" - Ένα παιχνίδι που προετοιμάστηκε από την ψυχοθεραπεύτρια Ντάγκμαρα Τσέτσκε. Εκδόσεις Heim. Πρόκειται για ένα θεραπευτικό και εκπαιδευτικό παιχνίδι που υποστηρίζει την εργασία των επαγγελματιών, καθώς και των γονέων που θέλουν να γνωρίσουν καλύτερα το παιδί τους. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να μοιράζονται τα συναισθήματα, τα συναισθήματα και οι εμπειρίες με ασφαλή και άνετο τρόπο. Το σετ περιλαμβάνει ένα ταμπλό, 50 κάρτες χωρισμένες σε δύο ομάδες, ένα ζάρι, πιόνια και οδηγίες. Είναι ένα εξαιρετικό εκπαιδευτικό εργαλείο και μια ιδανική αφορμή για να έχουμε σοβαρές συζητήσεις για τα συναισθήματα.
- "Παίζοντας με τα Συναισθήματα" - Συγγραφέας: Βικτόρ Ντε Ταγιάκ. Εκδόσεις Nasza Księgarnia. Το παιχνίδι περιλαμβάνει περισσότερες από 100 κάρτες εικονιδίων με τις οποίες οι παίκτες θα αντιπροσωπεύουν διαφορετικά συναισθήματα. Κάθε συναίσθημα μπορεί να σχετίζεται με πολλές καταστάσεις, εξασφαλίζοντας μεγάλη διασκέδαση. Ο παίκτης θέτει μια ερώτηση ξεκινώντας με ΠΩΣ ΝΙΩΘΩ ΟΤΑΝ... (π.χ. Πώς νιώθω όταν αργώ για το πρώτο μου ραντεβού;) οι άλλοι παίκτες τοποθετούν από μία κάρτα εικονιδίου - αυτή που πιστεύουν ότι ταιριάζει καλύτερα στην απάντηση στην ερώτηση. Το άτομο που θέτει την ερώτηση επιλέγει την κάρτα που πιστεύει ότι αντιπροσωπεύει καλύτερα το συναίσθημά του. Το άτομο της οποίας η κάρτα επιλέγεται κερδίζει έναν πόντο. Η επόμενη ερώτηση τίθεται από τον επόμενο παίκτη. Ο πρώτος παίκτης που θα συγκεντρώσει 3 πόντους κερδίζει το παιχνίδι. Εκτός από τις πάνω από 100 κάρτες εικονιδίων που αναφέρθηκαν παραπάνω, το σετ παιχνιδιού περιλαμβάνει: κενές κάρτες για τη δημιουργία των δικών σας εικονιδίων, κάρτες με έτοιμες ερωτήσεις ΠΩΣ ΝΙΩΘΩ ΟΤΑΝ... καθώς και κενές κάρτες για τη συγγραφή των δικών σας ερωτήσεων.

Link:

www.freepik.com

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 10

ΧΩΡΑ: 🏠 ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΣΥΛΛΟΓΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ ΜΕ ΤΙΤΛΟ "ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ - ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ")

Περιγραφή:

Πρόκειται για έναν μεθοδολογικό οδηγό σχεδιασμένο ειδικά για παιδαγωγούς και δασκάλους που εργάζονται με μικρά παιδιά και έχει ως στόχο να τους καθοδηγήσει και να τους παρακινήσει να εφαρμόσουν διάφορες μεθόδους και τεχνικές στην καθημερινή τους δουλειά για την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών.

Ο οδηγός είναι αρκετά εκτενής (πάνω από 200 σελίδες) και προσφέρει καλά τεκμηριωμένες θεωρητικές πληροφορίες σχετικά με την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης, καθώς και μια ποικιλία μεθόδων και τεχνικών που έχουν δοκιμαστεί και αποδειχθεί αποτελεσματικές στην εργασία με παιδιά διαφορετικών ηλικιών στο σχολικό περιβάλλον. Περιλαμβάνει επίσης συστάσεις για γονείς και μέλη της οικογένειας. Είναι διαθέσιμος για δωρεάν λήψη στα ρουμανικά.

Σύνδεσμος:

https://www.isj-db.ro/static/files/RED/1.PRESCOLAR/aprilie/prescolar_Patrascu_Tocan_Copii_fericii_a_duli_de_succes.pdf

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 11

ΧΩΡΑ: ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Τίτλος/Θέμα:

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ "RADU PETRESCU" (ΠΡΟΥΝΤΟΥ ΜΠΑΡΓΚΑΟΥΛΟΥ, ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ-ΝΑΣΑΟΥΝΤ) (2016-2018)

Περιγραφή:

Το Λύκειο "Radu Petrescu" υλοποίησε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη της κοινωνικής και συναισθηματικής νοημοσύνης των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου μεταξύ των ετών 2016 και 2018. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε σε δύο κύρια συστατικά: (1) την αναγνώριση των συναισθημάτων και (2) τη διαχείριση αυτών των συναισθημάτων και στόχευε στη βελτίωση του συναισθηματικού αυτοελέγχου, διευκολύνοντας την προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης, την ανάπτυξη ενσυναίσθησης, την βελτίωση της αυτογνωσίας και της αυτοευθύνης απέναντι στους άλλους, την ανάπτυξη σχέσεων, τη βελτίωση στρατηγικών επίλυσης συγκρούσεων, τη μείωση της σωματικής και λεκτικής επιθετικότητας, την αύξηση της αυτοεκτίμησης και της αυτοκατανόησης.

Οι μέθοδοι παρέμβασης που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων ήταν: αφήγηση ιστοριών, κολλάζ, δομημένα παιχνίδια, νοητικά πειράματα πιθανούς καταστάσεων, θεματικός διάλογος, δραματοποίηση, αυτοανάλυση, παρουσίαση, brainstorming, εργασία με μεταφορές κ.λπ.

Παραδείγματα δραστηριοτήτων από το πρόγραμμα:

- **Το κουτί με τα συναισθήματα** - Κάθε μαθητής γράφει σε ένα κομμάτι χαρτί πώς νιώθει την δεδομένη στιγμή (ανώνυμα) και όλα τα χαρτιά συλλέγονται σε ένα κουτί. Ο δάσκαλος στη συνέχεια εξάγει τα σημειώματα με τα συναισθήματα και τα διαβάζει δυνατά, χρησιμοποιώντας την ευκαιρία για να μιλήσει για το κάθε συναίσθημα (πώς να το αναγνωρίσουμε, τις καταστάσεις στις οποίες το νιώθουμε κ.λπ.), ζητώντας από τους μαθητές να προτείνουν λύσεις για τη ρύθμιση του αντίστοιχου συναισθήματος. Η επικύρωση όλων των συναισθημάτων ως φυσιολογικών είναι πολύ σημαντική.
- **Η βασιλεία των συναισθημάτων** - Μια δραστηριότητα στην οποία οι μαθητές μαθαίνουν για τη ποικιλία των συναισθημάτων και τις διαφορετικές εντάσεις τους (μπορεί να χρησιμοποιηθούν εικόνες ή κάρτες), πώς να τα αναγνωρίζουν στο σώμα τους και στους άλλους. Τα αρνητικά συναισθήματα αντιμετωπίζονται και επισημαίνονται ως φυσιολογικά, ενώ παρουσιάζονται και μερικοί μηχανισμοί αντιμετώπισης.
- **Είμαι αυτό που κάνω με χαρά και ευγνωμοσύνη** - Οι μαθητές καθοδηγούνται να βρουν τα δυνατά τους σημεία και τα ταλέντα τους, καθώς και να θέσουν στόχους μάθησης για τον εαυτό τους. Διδάσκονται επίσης να είναι ευγνώμονες για όσα έχουν και για όσα είναι στην παρούσα στιγμή.
- **Το ταξίδι μου** - Οι μαθητές προσκαλούνται να ζήσουν μια αισιόδοξη στάση απέναντι στο μέλλον τους και να κάνουν ένα σχέδιο ζωής που θα τους φέρει πιο κοντά στο όνειρο/στόχο τους, προσδιορίζοντας και διατυπώνοντας στόχους, προσδιορίζοντας απαραίτητες ενέργειες και πόρους, αξιολογώντας από καιρό σε καιρό πού βρίσκονται σε σχέση με το όνειρο/στόχο τους και πώς να προσαρμόσουν τις ενέργειές τους.
- **Εσύ και εγώ** - Οι μαθητές εξασκούνται μέσω της δραματοποίησης στο να προσφέρουν και να δέχονται κοπλιμέντα, στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων και διαχείριση άγχους και θυμού. Θα είναι σε θέση να εκπαιδευτούν στην ανθεκτικότητα του άγχους και να εφαρμόσουν λύσεις σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής.
- **Η γραμμή της ζωής μου** - Οι μαθητές μαθαίνουν για τον άξονα της ζωής και το πλαίσιο ταυτότητας, που τους βοηθά να γνωρίσουν τον εαυτό τους καλύτερα και να

βελτιώσουν την ικανότητά τους να παίρνουν αποφάσεις για το μέλλον τους. Προσκαλούνται να ταξιδέψουν δέκα χρόνια στο μέλλον και να προβάλουν πώς βλέπουν τον εαυτό τους τότε. Στη συνέχεια, προσκαλούνται να σκεφτούν τι πρέπει να κάνουν τώρα για να επιτύχουν τους στόχους τους.

- **Ο μικρός συγγραφέας και η αποστολή ζωής** - Χρησιμοποιούνται μεταφορές για να δημιουργήσουν μια ιστορία στην οποία συνοψίζονται οι βασικές τεχνικές και τα μαθήματα που έχουν διδαχθεί και η οποία θα βοηθήσει τους μαθητές να συνεχίσουν να εφαρμόζουν όσα έχουν μάθει και εξασκήσει.

Σύνδεσμος:

<https://sutliana.wordpress.com/pagina-elevilor/scolari-2/dezvoltarea-inteligentei-emotionale-si-sociale-la-scolarii-din-invatamantul-primar-liceul-radu-petrescu-prundu-bargaului-program-pilot-2016-2018/>

